

OBSAH

PŘEDMLUVA (5)

ÚVOD (7)

I. MIGRACE V OBDOBÍ PŘECHODU OD AGRÁRNÍ K INDUSTRIÁLNÍ SPOLEČNOSTI (13)

1. Migrační tradice a struktury koncem raného novověku (13)
Pracovní migrace (20) Putování za obchodem (37)
2. Hospodářský vývoj, populační růst a oblasti městského přistěhovalectví v procesu industrializace (53)
Struktura zdrojů obživy, populační vývoj a migrační formy (55) Imigrační oblasti průmyslových měst (63)

II. MIGRACE V EVROPĚ 19. A POČÁTKU 20. STOLETÍ (78)

1. Pracovní migrace a podnikatelské cesty (78)
Východí a cílové oblasti pracovní migrace (78) Pracovní migrace v průmyslu (84) Zemědělská pracovní migrace (90) Funkce mezinárodních pracovních migrací (100) Pracovní migrace a přenos technologií: cesty za vzděláním – podnikatelské cesty – průmyslová špionáž (104)
2. Masový exodus do Nového světa (112)
Od smluvního otroctví k hromadnému vystěhovalectví (112) Prostory, rozměry a formy migrace (125) Vystěhovalcké oblasti a transatlantické struktury (135)
3. Evropská koloniální migrace „vrcholného imperialismu“ (156)
Koloniální migrace mezi liberalismem a imperialismem (156) Osídlování impéria a imperiální „sociální politika“: britské zkušenosti a německé iluze (160)
4. Národní státy a mezinárodní migrace před první světovou válkou (172)
Národní revoluce a politický azyl (173) Právní úprava státní příslušnosti a mezinárodní migrace (194) Zaměstnávání cizinců, státní zájem a bezpečnostní politika: Prusko jako zvláštní případ (206)

III. DOBA SVĚTOVÝCH VÁLEK: ÚTĚK, VYHNÁNÍ, NUCENÁ PRÁCE (216)

1. První světová válka: internacionalizace a národní vymezování (217)
Internationalizace pracovních trhů válečného hospodářství (217) Izolace „nepřátelských cizinců“. Útěk, vyhnání a deportace (229)

2. Meziválečné období: protekcionistická migrační politika a masové útlaky obyvatelstva (236)
Důsledky války, protekcionismus a státní intervence (236) *Zámořské vystěhovalectví a restriktivní migrační politika* (240) *Kontrola trhu práce a imigrační omezení* (248) *Útěk a vyhnání* (257)
3. Druhá světová válka a poválečné desetiletí (265)
Útěk, vyhnání a deportace během války (265) *Pracovní síla jako kořist: nucená práce v nacistické válečné ekonomice* (268) „Přesídlování“ a masové vraždy: *deportace domácího obyvatelstva, usazování příslušníků německých menšin („Volksdeutsche“) a vyvražďování Židů* (273) *Útěk a vyhnání Němců na konci války a v poválečné době* (277)

IV. MIGRACE A MIGRAČNÍ POLITIKA ZA STUDENÉ VÁLKY (281)

1. Dekolonizace, koloniální a postkoloniální migrace (287)
2. Pracovní migrace: „gastarbeitři“ – imigranti – ilegální přistěhovalci (295)
Přijímající země střední, západní a severní Evropy (295) *Jihoevropské „vysílající země“ a jejich přeměna v země přijímající* (304)
3. Státy národního blahobytu a sociálního zabezpečení a mezinárodní pracovní migrace (312)
Mezinárodní migrace a sociální integrace (312) *Formální a neformální přistěhovalecké země* (330)
4. Migrace azylantů a uprchlíků (339)

V. EVROPA JAKO IMIGRAČNÍ KONTINENT NA KONCI 20. STOLETÍ (357)

1. Kulturní rozmanitost, „migrační tlak“ a „pevnost Evropa“ (357)
2. Menšiny z východní a jihovýchodní Evropy: německé menšiny, Židé, Romové (387)
3. Uprchlíci a vyhnanci z východní a jihovýchodní Evropy: Jugoslávie, Albánie, Kosovo (406)
4. Interkontinentální migrace jih-sever: imigrace ze zemí „třetího světa“ (416)

POZNÁMKY (430)

LITERATURA (443)

REJSTŘÍK (484)